

Incluziunea copiilor cu CES în sistemul educațional românesc

Prof. Ciolac Mirela Zamilia, Liceul Teoretic "Gr. Moisiu" Timișoara

Educația este un drept fundamental al fiecărui individ, iar accesul nediscriminatoriu la educație este esențial pentru dezvoltarea personală și profesională a fiecărui elev. Cerințele educaționale speciale (CES) se referă la nevoile educaționale diferite ale elevilor cu dizabilități sau nevoi speciale. Este responsabilitatea sistemului de învățământ să ofere o educație de calitate, inclusivă și echitabilă tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor.

Cerințe/nevoi educative speciale - CES - este o sintagmă, care se referă la cerințele în plan educativ ale unor categorii de persoane, cerințe consecutive unor disfuncții sau deficiențe de natură intelectuală, senzorială, psihomotrică, fiziologică sau ca urmare a unor condiții psihoafective, socioeconomice sau de altă natură. Aceste cerințe plasează elevul într-o stare de dificultate în raport cu ceilalți din jur, stare care nu-i permite o existență sau o valorificare în condiții normale a potențialului intelectual și aptitudinal de care acesta dispune și induce un sentiment de inferioritate ce accentuează condiția sa de persoană cu cerințe speciale. În consecință, activitățile educative școlare și/sau extrașcolare reclamă noi modalități de proiectare și desfășurare a lor în relație directă cu posibilitățile reale ale elevilor, astfel încât să poată veni în întâmpinarea cerințelor pe care elevii respectivi le resimt în raport cu actul educațional (acest proces presupune, pe lângă continuitate, sistematizare, coerență, rigoare și accesibilizare a conținuturilor, un anumit grad de înțelegere, conștientizare, participare, interiorizare și evoluție în planul cunoașterii din partea elevilor).

Cerințele educaționale speciale se referă la nevoile educaționale suplimentare sau diferite ale elevilor cu dizabilități, tulburări de învățare sau alte condiții medicale care le afectează capacitatea de a învăța și de a se dezvolta într-un mod similar cu ceilalți elevi. Aceste cerințe pot fi fizice, intelectuale, emoționale sau comportamentale.

Principiile educației fără discriminare:

1. Accesul egal la educație: Toți elevii cu CES ar trebui să aibă dreptul la accesul egal la o educație de calitate. Aceasta înseamnă că aceștia trebuie să aibă posibilitatea de a participa la toate aspectele învățământului, inclusiv în ceea ce privește curriculumul, activitățile școlare și serviciile de sprijin.
2. Incluziunea: Educația fără discriminare implică integrarea elevilor cu CES în mediul școlar general, atunci când este posibil. În loc să fie separați în clase sau școli speciale, aceștia ar trebui să fie incluși în școlile obișnuite, învățând alături de ceilalți elevi, cu sprijin adecvat.

3. Individualizarea și adaptarea: Educația fără discriminare trebuie să țină cont de nevoile individuale ale elevilor cu CES. Planurile individualizate de învățare ar trebui să fie dezvoltate pentru a se asigura că fiecare elev primește sprijinul și resursele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim.

4. Resurse și personal calificat: Pentru a oferi o educație fără discriminare, este necesar să existe resurse adecvate și personal calificat în școli. Acest lucru poate include învățători specializați, consilieri, terapeuți și alte servicii de sprijin, în funcție de nevoile individuale ale elevilor.

Incluziunea copiilor cu CES (Cerințe Educaționale Speciale) în mediul școlar reprezintă o temă importantă și actuală în domeniul educației. CES este un termen general utilizat pentru a descrie diverse condiții și dificultăți de învățare cu care se confruntă anumiți elevi. Acestea pot include, printre altele, tulburări de învățare, tulburări de atenție, dizabilități fizice sau intelectuale și probleme de sănătate mintală.

În ultimii ani, învățământul inclusiv a devenit o abordare preferată în multe țări, promovând educația tuturor copiilor în școlile de bază și gimnaziale. Prin incluziune, se încearcă asigurarea participării active și reușitei școlare a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor individuale. Acest concept se aplică și copiilor cu CES, oferindu-le oportunitatea de a învăța alături de colegii lor de vârstă, într-un mediu acceptator și sprijinitor.

Există mai multe metode și strategii folosite pentru a promova incluziunea copiilor cu CES în mediul școlar. Una dintre ele este adaptarea curriculumului și a metodelor de predare în funcție de nevoile individuale ale fiecărui copil. Profesorii și specialiștii din domeniul educației pot lucra împreună pentru a dezvolta planuri de învățare individualizate, care să se concentreze pe punctele tari ale elevilor și să abordeze dificultățile specifice cu care aceștia se confruntă.

Un alt aspect important al incluziunii este asigurarea unui mediu fizic accesibil. Este necesar ca școlile să fie dotate cu facilități adecvate pentru copiii cu dizabilități fizice, cum ar fi rampe pentru scaune cu roțile, lifturi sau toalete adaptate. Astfel, copiii cu CES pot avea acces neîngrădit la spațiile de învățare și la toate activitățile școlare.

Incluziunea copiilor cu CES nu se limitează doar la aspectele academice, ci implică și integrarea socială. Este important ca elevii să aibă oportunități de interacțiune cu ceilalți copii și să fie acceptați de către colegi și comunitatea școlară. Pentru a promova acest lucru, este benefic să se organizeze activități și proiecte care să stimuleze colaborarea și prietenia între toți elevii.

De asemenea, implicarea familiilor este esențială în promovarea incluziunii copiilor cu CES în mediul școlar. Părinții și tutorii pot colabora cu cadrele didactice și specialiștii pentru a identifica nevoile și abilitățile copiilor și pentru a dezvolta strategii eficiente de sprijin și intervenție.

Un alt aspect important în asigurarea incluziunii este formarea și susținerea profesorilor și a personalului școlar. Aceștia trebuie să fie pregătiți să lucreze cu copiii cu CES și să utilizeze metode și tehnici adaptate pentru a răspunde nevoilor lor. În acest sens, programele de formare continuă și schimbul de bune practici pot juca un rol crucial în dezvoltarea competențelor necesare pentru a oferi un învățământ de calitate tuturor copiilor.

Metode și strategii pentru educarea elevilor cu CES:

1. Evaluarea individuală: Fiecare elev cu CES ar trebui să fie evaluat individual pentru a identifica nevoile sale specifice și pentru a dezvolta un plan de învățare adaptat acestora.
2. Adaptarea curriculumului: Curriculumul ar trebui să fie adaptat pentru a permite accesul și participarea tuturor elevilor, indiferent de abilitățile lor. Acest lucru poate include modificări ale materialelor didactice, utilizarea tehnologiei asistive și alte metode de adaptare.
3. Colaborarea între cadre didactice și familii: O comunicare deschisă și colaborarea între cadrele didactice și familiile elevilor cu CES sunt esențiale pentru a asigura o educație de calitate. Părinții și tutorii ar trebui implicați în procesul de învățare și să fie parteneri în dezvoltarea planurilor de sprijin individualizate.
4. Sensibilizarea și educația comunității: Este important să promovăm sensibilizarea și educarea comunității cu privire la nevoile și drepturile elevilor cu CES. Aceasta poate contribui la reducerea discriminării și la crearea unui mediu mai incluziv în școli și în societate în ansamblu.

În concluzie, incluziunea copiilor cu CES în mediul școlar reprezintă un obiectiv important în domeniul educației. Prin adoptarea unei abordări incluzive, se poate asigura oportunitatea de învățare și dezvoltare a tuturor copiilor, indiferent de nevoile lor speciale. O educație inclusivă contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai sensibile la diversitatea umană.

O educație fără discriminare pentru elevii cu cerințe educaționale speciale este esențială pentru a asigura dreptul fiecărui individ la învățare și dezvoltare. Prin adoptarea principiilor de acces egal, incluziune, individualizare și resurse adecvate, sistemul de învățământ poate oferi un mediu propice în care elevii cu CES să-și atingă potențialul maxim și să se integreze pe deplin în societate. Educația fără discriminare nu doar că le oferă acestor elevi oportunități egale, dar îmbogățește și întărește comunitatea în ansamblu, promovând diversitatea și respectul față de toate persoanele.